

ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА»

ФАКУЛЬТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Кафедра фармації

Затверджено
на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.
Завідувач кафедри Лук'янчук В.Д.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

Галузь знань: 22 Охорони здоров'я

Спеціальність: 226 Фармація, промислова фармація

Освітня програма: Фармація

Освітній ступінь: другий (магістерський) рівень вищої освіти

2021 – 2022 навчальний рік

1. Загальна інформація про дисципліну	
	<p>Силабус навчальної дисципліни «Патологічна фізіологія» Спеціальність: 226 «Фармація, промислова фармація» Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» Освітня програма: «Фармація»</p>
Рівень вищої освіти	Магістр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Посилання на сайт дистанційного навчання (Moodle)	Сторінка курсу в Moodle
Викладач (ПІБ, науковий ступінь, наукове звання, посада)	Авраменко Анатолій Олександрович, доктор медичних наук, доцент, професор кафедри охорони здоров'я
Контактна інформація викладача (телефон, E-mail викладача)	097 – 63 – 71 – 807; 066 – 274 – 11 – 64 E-mail: aaahelic@gmail.com
Консультації	Дні консультацій: за попередньою домовленістю
Мова викладання	українська
2. Опис дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення патологічної фізіології формує у студентів здатність інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви захворювань, аналізувати, робити висновки щодо причин і механізмів функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при цих захворюваннях; забезпечує фундаментальну підготовку та набуття практичних навичок для наступної професійної діяльності провізора.
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Патологічна фізіологія» базується на знаннях дисциплін «Анатомія людини» і «Фізіологія людини».
Постреквізити	Знання патологічної фізіології стануть базой для вивчення дисциплін «Патологічна фізіологія хвороб цивілізацій», «Нутриціологія».
Формат проведення дисципліни	Поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.
Мета викладання дисципліни	Дати студентам знання з основних розділів патологічної фізіології, які необхідні для правильного та глибокого засвоєння клінічних дисциплін, формування в майбутніх медичних працівників розуміння причин і механізмів перебігу патологічних процесів у організмі людини.
3. Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми	
Загальні компетентності	ЗК 2: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 6: Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 12: Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК 1: Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних,

	вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.
	ФК 2: Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах
	ФК 4: Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.
	ФК 5: Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

РН 3	Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.
РН 13	Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

5. Ознаки дисципліни

Семестр	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторна робота	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
3	5	150	18	132	Екзамен

6. Обсяг дисципліни

Види навчальної роботи	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні заняття	6
Самостійна робота	132
Всього	150

7. План вивчення навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Вступ до патофізіології	0	0	10
Тема 2. Патологічний процес. патологічний стан, патологічна реакція. Основні періоди (стадії) розвитку хвороби	0	2	0
Тема 3. Запалення (частина 1)	0	2	0
Тема 4. Запалення (частина 2)	0	0	16
Тема 5. Патологічна фізіологія	0	0	16

периферичного кровообігу (частина 1)			
Тема 6. Патологічна фізіологія периферичного кровообігу (частина 2)	0	0	16
Тема 7. Порушення мікроциркуляції	0	0	10
Тема 8. Лихоманка	0	0	10
Тема 9. Гіпоксія	0	0	14
Тема 10. Патологічна фізіологія системи крові	0	0	18
Тема 11. Патологічна фізіологія системи кровообігу	2	2	0
Тема 12. Патологічна фізіологія зовнішнього дихання	2	2	0
Тема 13. Патологічна фізіологія нирок	0	0	10
Тема 14. Патологічна фізіологія органів травлення: виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Хвороби підшлункової залози і печінки.	2	2	0
Тема 15. Патологічна фізіологія ендокринної системи	0	2	0
Тема 16. Патологічна фізіологія нервової системи	0	0	12
Загальна кількість годин	6	12	132

8. Самостійна робота здобувача

Тема	Завдання для самостійної роботи здобувачів	Рекомендована література
Тема. «Вступ до патофізіології»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; І.р.: 7.
Тема. «Запалення (частина 2)»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1-4; І.р.: 1,4,6,7
Тема. «Патологічна фізіологія периферичного кровообігу (частина 1)»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1-4; І.р.: 1-7.
Тема. «Патологічна фізіологія периферичного кровообігу (частина 2)»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1-4; І.р.: 1-7.
Тема. «Порушення мікроциркуляції»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1-4; І.р.: 1,6,7
Тема. «Лихоманка»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; І.р.: 1,4,6,7.

Тема. «Гіпоксія»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; І.р.: 6,7.
Тема. «Патологічна фізіологія системи крові»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1,2; І.р.: 1,7.
Тема. «Патологічна фізіологія нирок»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1-4; І.р.: 1,6,7.
Тема. «Патологічна фізіологія нервової системи»	Конспектування, підготовка рефератів, виконання практичних завдань, розв'язування задач.	О.л.: 1-6; Д.л.: 1-4; І.р.: 1,6,7.
9. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)		
Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль).		
10. Список літератури		
Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патофізіологія: підручник / За ред. М.Н. Зайка, Ю.В. Биця. — К.: Медицина, 2010. — 704 с. 2. Патофизиология в рисунках, таблицах и схемах / Под ред. В.А. Фролова и др. — М.: Медицинское информационное агентство, 2003. 3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. — Вінниця: Нова книга, 2007. 4. Авраменко А.О. Основи патологічної фізіології: навчально-методичний комплекс. — Миколаїв: МПП «Ілліон», 2012. — 196 с. 5. Зайчик А. Ш. Патофизиология : учебник. Т. 1. Общая патофизиология / А.Ш. Зайчик, Л.П. Чурилов. - 2-е изд. - СПб. : Элби-СПб, 2001. - 624 с. 6. Бондар Я.Я., Файфура В.В. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 494 с. 	
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Михалевич Р.Ф. Анатомія та фізіологія з основами патології в запитаннях і відповідях. — К.: Здоров'я, 2002. — 187 с. 2. Патологічна анатомія / За ред. В.М. Благодарова та П.І. Червяка. — К.: Генеза, 1997. - 512 с. 3. Посібник з анатомії та фізіології з основами патології / Сакевич В.І. та ін. — К.: Здоров'я, 2003. — 36 с. 4. Анатомія та фізіологія людини з патологією / Федонюк Я.І. та ін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. — 680 с. 	
Інформаційні ресурси в Інтернеті	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДО «Центр тестування»: [офіц. сайт]. - URL : testcentr.org.ua 2. ExamPrep. - URL : https://www.elsevierexamprep.co.uk/ 3. Silbernagl St. Color Atlas of Pathophysiology / St. Silbernagl, F. Lang. - Thieme Stuttgart New York, 2000. — 416 p. - URL : http://lmpbg.org/new/downloads/pathophysiology.pdf 4. Pathophysiology : The Official Journal of the International Society for 	

	<p>Pathophysiology – URL : https://www.journals.elsevier.com/pathophysiology</p> <p>5. Journal of basic and clinical pathophysiology. – URL : http://jbcpr.shahed.ac.ir/</p> <p>6. Atlases - Pathology Images : Collection of high resolution histological images. - URL : http://atlases.muni.cz/en/index.html</p> <p>7. Pathophysiology for Medical Assistants : Get the best resources for pathophysiology for medical assistants // COM Library. – URL : https://libguides.com.edu/c.php?g=649895&p=4556866</p>
--	--

11. Політика навчальної дисципліни

Неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання самостійних завдань із теми. Якщо здобувач пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тест (дистанційне навчання) і тільки тоді буде допущений до складання екзамену. Обов'язковою умовою отримання заліку, екзамену є відвідування здобувачем більш як 50% занять написання контрольної роботи. Відвідування занять обов'язкове.

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Об'єктом оцінювання є рівень засвоєння програмного матеріалу дисципліни різного характеру та рівня складності на проміжних чи заключних етапах його вивчення.</p> <p>Завданням оцінювання є перевірка: рівня засвоєння певного теоретичного матеріалу; набутих навичок виконання різного характеру практичних і розрахункових робіт з опорою на теоретичні знання; уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал і осмислювати зміст теми чи розділу; уміння публічно чи письмово представляти певний матеріал (презентація); уміння інтегрувати необхідні знання із дисциплін, вивчених раніше; уміння аналізувати, синтезувати й оцінювати інформацію тощо.</p> <p>Оцінювання поточного і семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС</p>
Критерії оцінювання письмової роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання; 2. Рівень сформованості логічних умінь: елементарні дії; операція, правило, алгоритм; правила визначення понять; формулювання законів і закономірностей; структурування суджень, умовиводів, доводів, описів.
Критерії оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняття	<p>Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.</p> <p>Під час дискусії важливі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повага до колег, - толерантність до інших та їхнього досвіду, - сприйнятливність та неупередженість, - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента, - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати

	<p>свою позицію під впливом доказів, - я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції, - обов'язкове знайомство з першоджерелами.</p> <p>Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.</p>
Критерії оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання. 2. Рівень самостійності здобувача. 3. Рівень навчально-пізнавальної діяльності.
Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання. 2. Рівень самостійності здобувача. 3. Сформованість навчально-інформаційних умінь. 4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь. 5. Рівень сформованості фахових вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання).
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється на основі зарахування всіх виконаних здобувачами завдань (для цього отримані бали сумуються, а їх кількість не повинна бути меншою, ніж 50 % завдань)

Узагальнені критерії оцінювання відповіді здобувача на екзамені

За шкалою ECST	Сума балів	Оцінка за нац. шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
A	90-100	5 відмінно	Глибокі знання передбаченого програмного матеріалу. Грамотні і логічні відповіді на поставлені запитання. Здобувач приймає правильні рішення при розв'язанні практичних завдань, бездоганно володіє прийомами роботи з устаткуванням, приладами та комп'ютером; самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
B	82-89	4 добре	Знання суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
C	75-81	4 добре	Знання суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
D	64-74	3 задовільно	Знання неповні, поверхневі. Здобувач відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо

			осмислено, не вмiє самостiйно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володiє елементарними вмiннями навчальної дiяльностi.
E	60-63	3 задовiльно	Вiдповiдь здобувача при вiдтвореннi навчального матерiалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
FX	35-59	2 незадовiльно з можливістю повторного складання	Незнання значної частини навчального матерiалу, суттєвi помилки у вiдповiдях на питання, невмiння застосувати теоретичнi положення при розв'язаннi практичних задач.
F	1 -34	2 незадовiльно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисциплiни	Незнання значної частини навчального матерiалу, суттєвi помилки у вiдповiдях на питання, невмiння орієнтуватися при розв'язаннi практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.